

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे
बी. ए. – (विशारद) सामाजिकशास्त्रे
परीक्षा : एप्रिल / मे – २०२४
द्वितीय वर्ष
सत्र – ३

विषय:– भारताचे शासन आणि राजकारण (भाग-१) (PC-301)

दिनांक: २२/०५/२०२४

गुण : १००

वेळ : दु. २.०० ते दु. ५.००

सूचना : सर्व प्रश्न सोडवा.

प्रश्न १ दीर्घोत्तरी प्रश्न सोडवा (कोणतेही दोन) (४०)

१. भारतीय राज्यघटनेची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
२. भारतीय राज्यघटनेच्या सरनाम्यातील महत्वाच्या संकल्पना स्पष्ट करा.
३. भारतीय संघराज्याचे स्वरूप स्पष्ट करा.
४. राष्ट्रपतीचे अधिकार व कार्ये स्पष्ट करा.

प्रश्न २ थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही तीन) (३०)

१. भारतीय राज्यघटनेतील मूलभूत कर्तव्ये विशद करा.
२. ४२ वी घटनादुरुस्ती स्पष्ट करा.
३. संसदेतील कायदा करण्याची प्रक्रिया स्पष्ट करा.
४. भारतीय नागरिकत्वाबाबत विविध तरतुदी विशद करा.
५. आणीबाणीविषयक तरतुदींचा आढावा घ्या.

प्रश्न ३ टीपा लिहा (कोणत्याही दोन) (३०)

१. भारतीय राज्य घटनेतील मूलभूत हक्क
२. भारतीय राज्यघटना दुरुस्तीच्या पद्धती
३. भारतीय संसदेचे अधिकार व कार्ये
४. सर्वोच्च न्यायालयाचे अधिकार व कार्ये

Translation in English

Sub: Indian Government & Politics (Part-I) (PC-301)

Instructions: Attempt all questions.

Q.1. Answer in detail (Any Two) (40)

1. Explain the characteristics of Indian Constitution.
2. Explain the important concepts in the Preamble of Indian Constitution.
3. Explain the nature of Indian Federal State.
4. Explain the powers and functions of the President.

Q.2. Answer in brief (Any Three) (30)

1. Explain the fundamental duties in the Indian Constitution.
2. Explain the 42nd Constitutional Amendment.
3. Explain the process of law making in the Parliament.
4. Explain the various provisions regarding Indian Citizenship.
5. Take a review about emergency provisions.

Q.3. Write short notes (Any Two) (30)

1. Fundamental Rights in Indian Constitution
  2. Method of amending the constitution of India
  3. Powers and functions of Indian Parliament
  4. Powers and functions of the Supreme Court
-